MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

**ONDERWERP**
Leeswijze velddata N69 seizoen 2017

**ONZE REFERENTIE**
079618824 B

**DATUM**
**10-10-2017**

**VAN**
Judith Bosman (Arcadis)

**AAN**
Projectteam N69, Provincie Noord-Brabant

**KOPIE AAN**
Steven Liebregts (Arcadis)

## Achtergrond verzameling van veldgegevens

Voor de realisatie van de Nieuwe Verbinding N69 zal Opdrachtnemer een ontheffing Wet Natuurbescherming moeten aanvragen en de daarin opgenomen zorgplicht moeten respecteren. Voor een ontheffingsaanvraag en voor het verrichten van Uitvoeringswerkzaamheden dient Opdrachtnemer te beschikken over geldige veldinventarisatiegegevens op het gebied van flora en fauna. De beschikbare flora & fauna-gegevens, zoals in het voorjaar van 2017 beschikbaar, zijn niet toereikend voor het aanvragen van vergunningen/ontheffingen in 2018. Enerzijds dienen ze te worden geactualiseerd als gevolg van verstrijkende geldigheid en anderzijds moeten ze worden aangevuld als gevolg van een tussentijds (per 1-1-2017) opgetreden wijziging van de wet. Hierna volgt een nadere toelichting.

*Actualisatie*
In de voorbereiding van het op te stellen DC&M-contract is met betrekking tot het onderdeel flora & fauna onderzoek uitgevoerd en gerapporteerd. Feitelijk zijn er in de loop van tijd drie onderzoeken uitgevoerd. In 2012 is door het Ecologisch Adviesbureau Cools (EAC) een jaarrond onderzoek verricht naar beschermde en bedreigde soorten[1]. Dit onderzoek is destijds uitgevoerd in een groter gebied dan waar het uiteindelijke Provinciaal Inpassingsplan (PIP) betrekking op heeft. In 2015 is onder leiding van Arcadis met EAC (Ecologisch Adviesbureau Cools) in onderaanneming het onderzoek (specifiek voor de Nieuwe Verbinding N69) uitgevoerd[2]. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van de in de Flora en faunawet onderkende ontheffingplichtige soorten behorende tot de tabel 2 en 3 en de lijst van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is. In 2016 is nog een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen in de woning aan de Mgr. Smetstraat 40 te Dommelen en naar paarverblijfplaatsen in een bomenrij ter hoogte van Eindersheide[3]. In aanvulling hierop is in het voorjaar 2017 aanvullend onderzoek verricht naar de verbijfsfunctie van het gebouw aan de Mgr. Smetstraat 40 te Dommelen voor vleermuizen[4].
De geldigheid van verkregen en in de rapportages beschreven onderzoeksgegevens is, soortgroepafhankelijk beperkt tot 3 of 5 jaar. De aan- en afwezigheid van soorten kan namelijk veranderd zijn in de tussenliggende periode. Voor meerdere soortgroepen verloopt de daaraan gekoppelde termijn per 1 januari 2018, waardoor de in het voorjaar van 2017 beschikbare gegevens niet langer bruikbaar zullen zijn ten tijde van de uitvoering.

*Aanvulling*
Per 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet, op basis waarvan bovenstaande onderzoeken zijn uitgevoerd opgegaan in de Wet Natuurbescherming, behoudens de vleermuis inspectie Mgr. Smetstraat 40 (14 april 2017)

[1] Onderzoek naar beschermde en bedreigde planten- en diersoorten in het zoekgebied Westparallel N69. Tilburg. Ecologisch Adviesbureau Cools, 2012
[2] Onderzoek naar beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied N69 tussen de Luikerweg (Valkenswaard) en de Locht (Veldhoven), Ecologisch Adviesbureau Cools, mei 2016
[3] Onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning aan de Mgr. Smetsstraat 40 te Dommelen en in een bomenrij aan de noordzijde van Einderheide binnen het plangebied N69, Ecologisch Adviesbureau Cools, januari 2017
[4] Vleermuis inspectie Mgr. Smetstraat 40, Arcadis Nederland B.V., 14 april 2017, referentie: 079380791 A

Deze wetswijziging heeft tot gevolg dat de beschermingsstatus van sommige reeds in de Flora & faunawet opgenomen soorten is gewijzigd, er nieuwe soorten met een beschermde status zijn toegevoegd en toetsingskaders zijn gewijzigd. De in het voorjaar van 2017 beschikbare onderzoeken zijn in de huidige vorm niet bruikbaar ten tijde van de uitvoering.

## Werkzaamheden

In het voorjaar/zomer 2017 zijn de verschillende veldbezoeken uitgevoerd voor de verzameling van de gegevens. Het veldwerk is grotendeels uitgevoerd door EAC behoudens het vleermuisonderzoek, dat is verzorgd door Arcadis.

In onderstaand tabel zijn per soortgroep de veldonderzoeken en het aantal veldbezoeken weergegeven.

*Tabel 1: Overzicht veldonderzoeken en -bezoeken*

| Soortgroep | Laatste onderzoek voor 2017 | Geldigheids-duur (in jaren) | Periode veld-bezoeken | Aantal | Opmerking |
|---|---|---|---|---|---|
| **Algemene broedvogels** | 2015 | 5 | Nvt | Nvt | - |
| **Jaarrond beschermde vogels in gebouwen** | 2015 | 3 | Februari-september | 3x | - |
| **Jaarrond beschermde vogels in bossen, etc.** | 2015 (deels in 2016 ivm archeologie) | 3 | Feb-augustus | 5x | - |
| **Vleermuizen (vliegroutes etc)** | 2015 (deels 2016) | 3 | Mei-oktober | 6x | |
| **Vleermuizen (gebouw Mgr. Smetstraat 40)** | Winter 2017 | 3 | Nvt | Nvt | Verblijfplaats is duidelijk, geldigheid loopt tot 2020 |
| **Eekhoorn** | 2015 (deels in 2016 ivm archeologie) | 5 | Februari - maart | 1x | Tegelijkertijd met broedvogels bossen meegenomen |
| **Steenmarter** | 2015 | 5 | Februari-september | 1x | Tegelijkertijd met broedvogels gebouwen meegenomen |
| **Waterspitsmuis*** | 2010-2011 (vallenonderzoek) 2015-2016 (habitatbeoordeling) | 5 | Mei - september | 1x | Habitatbeoordeling + literatuuronderzoek nieuwe verspreidingsgegevens |
| **Reptielen** | 2015 | 3 | April-augustus | 1x | Habitatbeoordeling |
| **Amfibieën** | 2015 | 5 | Nvt | Nvt | - |
| **Vissen** | 2015 | 5 | Nvt | Nvt | - |
| **Planten** | 2015 | 5 | Nvt | Nvt | - |
| **Insecten** | 2015 | 5 | Nvt | Nvt | - |
| **Nieuwe beschermde soorten (planten, libellen, vlinders)** | Geen gegevens | - | April - augustus | 3x | Gericht veldonderzoek in geschikte landschapselementen |
| **Bunzing, hermelijn, wezel** | Geen gegevens | - | April - augustus | 1x | Habitatbeoordeling |

(*) Stappenplan Waterspitsmuis: In de onderzoeksrapportage[5] wordt gesproken van een vondst van waterspitsmuis 1,5 tot 2 kilometer van het plangebied in 2009. Op de meest kansrijke locatie is in 2010-2011 soortspecifiek veldonderzoek uitgevoerd met behulp van vallen, waarbij de soort niet is aangetroffen. Om te beoordelen of soortspecifiek veldonderzoek naar waterspitsmuis noodzakelijk is moet eerst gekeken worden of het verspreidingspatroon in de loop van de jaren is veranderd en er geschikt habitat in het plangebied voorkomt. Mocht daaruit blijken dat er dichterbij het plangebied waterspitsmuis is aangetroffen kan daaruit de conclusie worden getrokken dat een aanvullend onderzoek (vallenonderzoek) noodzakelijk is. Binnen de opdracht valt alleen het verzamelen van de veldgegevens. In het plangebied is potentieel geschikt habitat aangetroffen voor waterspitsmuis, maar er is niet gekeken of bekende verspreidingsgegevens het noodzakelijk maken om aanvullend vallenonderzoek uit te voeren, door veranderingen in het verspreidingspatroon. Actueel (zomer 2017) zijn er geen waarnemingen (NDFF) bekend in het plangebied.

## Gegevens

De verkregen veldgegevens zijn vervolgens verwerkt in tabellen en daarbij horende shape-files. De gegevens bestaan uit puntwaarnemingen met daarin de soort en eventueel gedrag/type-gebruik. Verder heeft er een analyse plaatsgevonden die resulteert in aanduidingen als (potentieel) leefgebied en type-gebruik van het leefgebied. De veldwaarnemingen zijn niet beoordeelt en getoetst volgens het wettelijk kader.
In onderstaande tabel zijn de soortgroepen opgenomen die zijn onderzocht tijdens de veldbezoeken in de zomer van 2017. Per soortgroep is aangegeven of de soort daadwerkelijk is aangetroffen in het plangebied. Verder is aangegeven in welke kaartlaag de soort(en) zijn weergegeven.

De gegevens in de kaartlaag ‘ soorten 2017’ geeft per x-y coördinaten weer, waar welke soort is gevonden en het type gedrag (nest/territorium/foeragerend) van de waarneming. De gegevens in de kaartlaag ‘habitattoets 6 diersoorten’ geeft in polygonen aan waar actueel of potentieel leefgebied/voedselgebied of trekroute is te vinden voor een bepaalde soort. De waarde van het gebied is tevens gewaardeerd met hoog of matig.
De vleermuisdata is vastgelegd in drie kaartlagen. De eerste zijn de puntwaarnemingen met daarin een shape-file voor elke soort die is aangetroffen in het gebied. De punt betreft de waarneming (calls) in het veld. Vervolgens zijn de punten bewerkt tot een vliegroutekaart. Dit zijn polygonen (lijnen) waarin de vliegroutes zijn vastgelegd zoals waargenomen in 2017. Vervolgens is er een kaart met de vliegroutes waargenomen in 2017 en vliegroutes uit eerder onderzoek door EAC in 2015.[6]

Tabel 2; overzicht van de kaartlagen met daarin de verschillende soortgroepen veldonderzoek zomer 2017.

| Soortgroep | Aangetroffen in het gebied | Type data | In kaartlaag |
|---|---|---|---|
| **Jaarrond beschermde vogels in gebouwen** | Ja | Punt | Soorten 2017 |
| **Jaarrond beschermde vogels in bossen, etc.** | Ja | Punt | Soorten 2017 |
| **Vleermuizen** | Ja | Punt en polygoon | Puntwaarnemingen, Vliegroute’ Vliegroute_incl_Cools |
| **Eekhoorn** | Ja | Punt | Soorten 2017 |
| **Steenmarter** | Nee | Punt | Soorten 2017 |
| **Waterspitsmuis** | Ja | Polygoon | Habitattoets 6 diersoorten |
| **Reptielen** | Ja | Polygoon | Habitattoets 6 diersoorten |
| **Amfibieën** | Nee | Polygoon | Habitattoets 6 diersoorten |
| **Vissen** | Nee | Polygoon | Habitattoets 6 |

[5] Onderzoek naar beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied N69 tussen de Luikerweg (Valkenswaard) en de Locht (Veldhoven), Ecologisch Adviesbureau Cools, mei 2016
[6] Onderzoek naar beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied N69 tussen de Luikerweg (Valkenswaard) en de Locht (Veldhoven), Ecologisch Adviesbureau Cools, mei 2016

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | diersoorten |
| **Planten** | Ja | Punt | Soorten 2017 |
| **Nieuwe beschermde soorten (planten, libellen, vlinders)** | Nee | punt | Soorten 2017 |
| **Bunzing, hermelijn, wezel** | Ja | polygoon | Habitattoets 6 diersoorten |

In de offerte is aangegeven dat de verzamelde data zal bestaan uit de volgende onderdelen;

- Datum
- Soortnaam + CBS code
- Aantal individuen
- Geslacht
- Stadium
- Vindplaats (in – en y-coördinaten)
- Opmerking

De puntgegevens zijn verzameld volgens bestaande onderdelen, waarbij opgemerkt moet worden dat de kolom geslacht en stadium niet zijn opgenomen, omdat hier geen onderscheidende data is gevonden. Tevens is niet de CBS code opgenomen.

Voor de verspreidingsdata (habitatgeschiktheid) is een andere indeling aangehouden, namelijk

- Soortnaam
- Waarde
- Functie
- Actueel/potentie

Voor de vliegroutes is per soort de vliegroute vastgelegd in een polygoon.

De verschillende shape-files moeten worden ingeladen in een geschikt GIS-programma waarna met geschikte ondergronden (bijvoorbeeld het plangebied, topografische kaart) leesbare kaarten zijn te maken met het programma.